

***ÅRSPLAN
FOR 2023 2024
MOBARN SYLTE OG MALME BARNEHAGE***

30År i august 2023!

MOBARNES VERDIER:

LEIK OG LÆRING

LIVSMESTRING

BÆREKRAFT

TRYGGHET

LIKEVERD

Innholdsfortegnelse:

3: Velkommen til Mobarn Sylte og Malme barnehage

4: Generell informasjon

5: Tilvenning

6: Bringe- hente situasjonen

7: Leik og læring,

8: Relasjoner

9: *Fagområde: Språk tekst og kommunikasjon*

10: Lek er språk og språk er lek

11: Språktreet.

12: *Fagområde Kropp , bevegelse helse og mat*

Fysisk aktivitet og kosthold

Barns seksualitet

13: Utviklingsarbeid/ Robuste barn

14: Omsorg, ro og hvile.

15: *Fagområde Kunst, kultur og kreativitet*

Inspirasjon

16: *Fagområde Nærmiljø og samfunn*

Danning og medvirkning

17: Vi markerer Pride

18: Forut /Samisk kultur og Tradisjon/ Nærmiljøet/ Overg.
Barnehage/Skole

19: *Fagområde Etikk, religion og filosofi*

Respekt for hverandre og våre ulikheter

20: Ulike trosretninger i vår barnehage.

21: *Fagområde Antall rom og form.*

Hverdagsmatematikk

22: *Fagområde Natur, miljø og teknologi*

Forstå naturen og bruke naturen

23: Vurdering av eget arbeid.

VELKOMMEN TIL ET NYTT BARNEHAGEÅR!

HURRA FOR BARNEHAGEN VÅR SOM FYLLER 30ÅR I AUGUST 2023!

Vi vil ønske dere alle, «gamle» som nye barn og foreldre, hjertelig velkommen til et nytt og i skrivende stund ganske «blankt» barnehageår. Alle ansatte gleder seg til å bli kjent med alle nye barn men også til å se igjen de «gamle».

Mobarn Sylte og Malme barnehage er en del av Mobarn konsernet, som er moder organisasjon for 12 barnehager av ulike størrelser i tre kommuner, Hustadvika, Molde og Averøy. Mobarn har driftet barnehager i over 30 år. Sylte og Malme barnehage ble bygd i 1993 med 2 avdelinger og utvidet i 2006. Så vi har jubileum i år.

Mobarn er et Samvirkeforetak og det tas derfor ikke ut utbytte. Eventuelt overskudd går tilbake til drift. Mobarn har egen administrasjon som holder til i Molde.

Vi er i år 56 barn på barnehage og 17 ansatte. Dette kan variere litt fra år til år. Barnegruppene er organisert noe etter alder. I år er gruppene slik: Alle 1 åringer er sammen på småbarn – Revebjella, alle 3 åringer og deler av 4 åringer går på Blåklokka sammen med fire 2 åringer. På Solsikka går alle skolestartene i tillegg til sju 4 åringer og fem 2-åringer

MOBARN sine barnehager har dette felles verdier for alle sine barnehager. Disse er: **TRYGGHET, LIKEVERD, LIVSMESTRING, BÆREKRAFT OG LEIK OG LÆRING.**

Mobarn sine barnehager starter sist høst et eget utviklingsarbeid i sammen med Styd kommunikasjon. I tillegg foregår det et utviklingsarbeid for romdalsregionen i samarbeide med Høgskolen i Volda.

Barnehagen har gapahuk, mobil lavvo og grillhytte. Så velkommen til et nytt barnehageår som vi håper skal gi mange gode opplevelser for alle.

Randi Larshus, styre

Vann skaper magiske leikesituasjoner!

GENERELL INFORMASJON:

Vi har åpent hele året, med fire planleggingsdager i løpet av året, hvor barnehagen er stengt. Disse dagene sammenfaller med skolens fridager.

Planleggingsdager for barnehageåret 2023/2024:

Tirsdag 15. august 2023

Onsdag 16. august 2023

Tirsdag 2. januar 2024

Fredag 10. mai 2024

Informasjonskanaler:

- Kidplan: Deler info på tavla både fra avdeling og styrer
 - Har foreldreregistrering ved sykdom, annet fravær og ferie hos barnet
- Vi bruker SMS som påminning eller når noe haster å få ut av informasjon.
 - Daglig samtale ved levering og henting.

Annen info:

Våre åpningstider er 07.00-17.00.

- Onsdag for skjærtorsdag stenger vi kl 12.00.
- Alle barna skal i løpet av barnehageåret ta ut minst 4 uker ferie som avtales på forhånd
 - Juli måned er betalingsfri måned
- Det kan søkes kommunen om gratis kjernetide, 20t pr uke for barn fra 2 til 5 år, hvor barn bor i husholdning med inntekt under 598825 kr
 - Det kan søkes kommunen om redusert foreldrebetaling i husholdning med inntekt under 559200 kr.

Telefonnummer og epost adresser:

Avdeling Revebjella: Tlf 96098681-

sylteogmalme.revebjella@mobarn.no

Avdeling Blåklukka: Tlf 96098682

sylteogmalme.blaaklokka@mobarn.no

Avdeling Solsikka: Tlf 96098683

sylteogmalme.solsikka@mobarn.no

Styrers kontor: Tlf 96098680

randi.larshus@mobarn.no nettside.: Mobarn.no

Vi samarbeide med:

- Hustadvik kommune ved oppvekst barnehage /skole
- Barnehagenettverket i kommune
- Sylte og Malme skole.
- Helsestasjon
- PPT
- Barnevern :Vi informerer her om at vi har meldeplikt om vi er bekymret for enkelt barn.
- Vi er medlem av PBL (Privat barnehagers Landsorganisasjon)

Fuglerede skaper glede og fellesopplevelser!

TILVENNING, HENTE- OG BRINGING

En god tilvenning er viktig for barnets videre løp i barnehagen. Vi opplever at det betyr mye å bruke god tid. Om man setter av tid nok på tilvenning vil det gi barnet en større ro og fører til at det blir mindre lei seg. Det gir også en større ro på avdeling og en god start for alle. Vi tenker at hva som blir brukt av tid på tilvenning har stor betydning for veien videre. Samtidig understreker vi at vi aktivt støtter barnet om det lei seg og gråter mye og anerkjenner at gråt er en måte å uttrykke sine følelser på for små barn. Det er vår oppgave å kjenne igjen og anerkjenne følelsene som barna uttrykker og setter ord på det de opplever. May Britt Drugeli, forsker v/NTNU har forsket mye på de minste og tilvenning i barnehagen og observerer at det å bruke tid gir større trygghet hos barnet.

I tilvenningsperioden skal det være slik at:

- foreldre setter av god tid, minst 5 dager, til tilvenning slik at barnet kan bruke den tiden det trenger for å bli trygg på barnehage-livet. trygghet er viktig for oss og en verdi for Mobarn.
- Vi vil gjennom dialog får mest mulig informasjon om barnet og dets behov.
- Vi legger til rette for å skåne barnet for mest mulig stress og utrygghet som igjen gjør at slik at det blir mindre gråt og usikkerhet senere.
- det enkelte barns behov som kommer først.
- foreldre imøtekommer oss når vi opplever at barnet trenger lengere tilvenning sammen med mor/far enn planlagt.

Foreldre er også velkommen til, om de ønsker det, å følge barnet sitt på tilvenning til ny avdeling internt i barnehagen.

Vårt mål: Alle barn og foreldre skal oppleve en god tilvenning!

EN GOD BRINGESITUASJON:

- Foreldre og personalet bør være enige om når det er riktig å ta avskjed.
- Personalet skal ha god kontakt med barnet når foreldrene skal gå
- Det er viktig å vinke og ta farvel.
- Barnet må være klar over at foreldrene går. Foreldrene må ikke forsvinne i stillhet, da dette skaper usikkerhet
- Ta farvel og gå når du har gjort det. Noen ganger kan avskjeden være tung. Barnet kan gråte og foreldrene kan føle seg ulykkelige. Dette er naturlig og helt normalt. Snakk med hverandre og personalet om dette.

Om dere er urolige kan dere ta en telefon til barnehagen for å høre hvordan det går.

En hentesituasjon blir god om foreldre husker:

- at dere kommer fra hver deres hverdag. Du vet ikke hva barnet har opplevd og barnet vet ikke hva du har opplevd.
- å møte barnet med åpent sinn. Ikke vent at barnet skal svare på alle spørsmål du har.
- å la øyne og kroppsspråk fortelle.
- å Ikke bli fortvilet når barnet viser sinne og gråt. Det viser bare at du/dere er den barnet kjenner best.
- Pass på at henting ikke blir en stressituasjon. La barnet få omstille seg på at det skal hjem.
 - Opplever du at det er vanskelig å få barnet til å avslutte dagen i barnehagen, ta kontakt med personalet så kan dere sammen hjelpe hverandre og finne gode løsninger på dette.

HUSK Å LEGGE FRA DEG TELEFONEN. DU SKAL NÅ TIL DAGEN VIKTIGSTE MØTE!

Mange av barna liker å delta på Yoga!

Barna liker lekne voksne!|

EN LEIKEVENN I BARNEHAGEN.

LEIK

Det viktigste for barn i barnehagen er å ha noen å leke med. Gjennom lek oppstår gjerne vennskap. I leiken finner vi humor, glede, kreativitet, selvhevdelse, bearbeiding av opplevelse, det å stå i konflikter og mye mer. Derfor blir leiken noe av det viktigste i et barns liv og en av verdiene for Mobarn. Da lærer de å forhandle, hevde sine meninger, opplever humor, empati, konflikt, skape trygghet, tilhørighet osv. Barnehagens ansatte skal iflg Rammeplan for barnehager (2017) **sørge for at leiken har en sentral plass i barnehagen og gis gode vilkår og skal inspirere og gi rom for ulike typer lek.** Dette kan sees i sammenheng med en av Mobarn sine verdier som er lek og læring

LÆRING:

Barnehagen skal skape et stimulerende miljø som inspirerer barnas lyst til lek, utforskning og læring iflg Rammeplanen for bhger (2017). Dette bør skje gjennom daglige aktiviteter som gir glede og mestring. Voksne er tilstedeværende og leser barnas kroppsspråk og tolker signaler og møter barna der de er med sine ulike forutsetninger og behov.

Barnas interesser og spørsmål skal danne tema for gode læringsprosesser. Barnehagen skal være en lærende organisasjon gjennom lek og aktivitet. Da blir det viktig med inspirerende leikemiljø med nok utstyr. Det skal vi lære mere om gjennom Mobarns utviklingsarbeid m/ Styd.

Vårt mål: Vi skal legge til rette for god lek!

UTVIKLINGSARBEID:

STYD KOMMUNIKASJON:

Målet med arbeidet:

Mobarn sine Barnehager skal bli psykisk helsefremmende barnehager.

Arne Holte professor emeritus, mener de ansatte i landets barnehager er det viktigste psykiske helsepersonell, bare at vi ser oss ikke som det. Dette lærer vi om og skal bli enda mere bevisst på i årene som kommer. I dette prosjektet er leikens betydning helt sentral.

RECOMP:

Det er et interkommunalt utviklingssamarbeid for region Romsdal som går over 4,5 år og inneholder 3 temaer: Barns psykiske helse, bærekraft, kultur og kreativitet. Første del avsluttes ved nyttår. Det er i samarbeid Høgskolen i Volda. Vi har hatt fokus på Barns psykiske helse og har nå startet på Kunst kultur og kreativitet.

<https://hustadvika.kommune.no/tjenester/barnehage/kompetanseplan-barnehage-2020-2025/>

RELASJONER:

Iflg Rammeplan for barnehager (2017) skal vi «gjennom omsorgsfulle relasjoner skape grunnlag for trivsel, glede og mestring».

Relasjoner skal være viktig for oss i barnehagen fordi gode relasjoner skaper forutsigbarhet, trygghet og trivsel. Dette skal gjelde for både små og store. Det betyr ikke at vi ikke kan ha ulike syn på saker, heller ikke at vi ikke kan ta opp vanskelige saker, men at dette gjøres på en måte som viser forståelse og respekt for den som eier saken og for hverandre. Dette gjelder alle. Vi ønsker også å bidra til gode relasjoner foreldre imellom. Dette kan skje gjennom deltagelse på ulike foreldre-arrangement.

Relasjonsbygging for foreldregruppa:

- Foreldreråd , annerledes foreldremøter med fokus på samtale og refleksjon i grupper og avslutte med f.eks en kreativ oppgave som dere skal løse sammen.
- Daglig møte ved henting og levering
- Foreldresamtaler
- Foreldremøte.

Udefinerbart materiale skaper kreativ lek.

- Alle foreldre arrangement som
 - Dugnad
 - Sommerfest..
 - Jul/ påske – foreldre-frokost/kaffe?

Vårt mål: Vi skal ha gode relasjoner med respekt for hverandre!

Mye å studere og undres over i naturen. Det gir gode samtaler.

FAGOMRÅDE:

1. Kommunikasjon, språk og tekst:

Et viktig fagområde som vi har fokus på og tilrettelegger for. Barna trenger rike språklige miljøer med god variasjon som gir språklige muligheter og utfordringer på kommunikasjon både med ord og kroppsspråk. Daglige samtaler rundt undring og utforskning. Som et fundament må barna kunne tilegne seg begrep for å kunne forstå verden på en best mulig måte. Barna skal få erfare ulike språk og få oppleve ulike typer formidling av språk og tekster for å utvikle språket på en god måte. Dette skjer i møte med rim, regler, sanger og bøker både bra fortid og nåtid, som da tilfører barna språklige opplevelser.

Personalet skal legge til rette for at barna gjennom språket kan:

- Uttrykker følelser
- Opplever selv og skaper selv gode relasjoner og lek
- Videreutvikler begrep gjennom erfaringer som er relevant.
- Opplever et rikt språkmiljø og gleden ved å kommunisere med andre.
- Fabulere og reflektere.

Opplever støtte ved interesse for skriftspråk

SPRÅK

For å støtte barnet må vi være **tilstede** og bruke hverdagssituasjoner som arenaer hvor vi som voksne bidrar i samtaler og sette ord på det som oppleves. Vi må gi barna **muligheter til aktiv deltagelse** som f.eks i matlaging, rydding osv og bruke disse situasjoner som arene for språkstimulering ved **sette ord på det vi gjør**. Vi må tilby barna rikelige **muligheter høytlesning**. Forskning viser at 15 min. med høytlesning daglig gir god språklig utvikling. Samtidig må vi også **legge merke til barnas kroppsspråk og respondere og sette ord på** det vi ser gjennom de ulike opplevelser og erfaringer. Alt dette vil bidra til at barn får oppleve våre verdier livsmestring og likeverd.

Lek er språk og språk er lek:

Å la barns iboende nysgjerrighet være utgangspunkt for språklek kan medføre at de selv blir aktive og deltagende. Vi må finne ut av hva barna er opptatt av akkurat nå og legge til rette for og inspirerer barn til samtaler og lek om temaet.

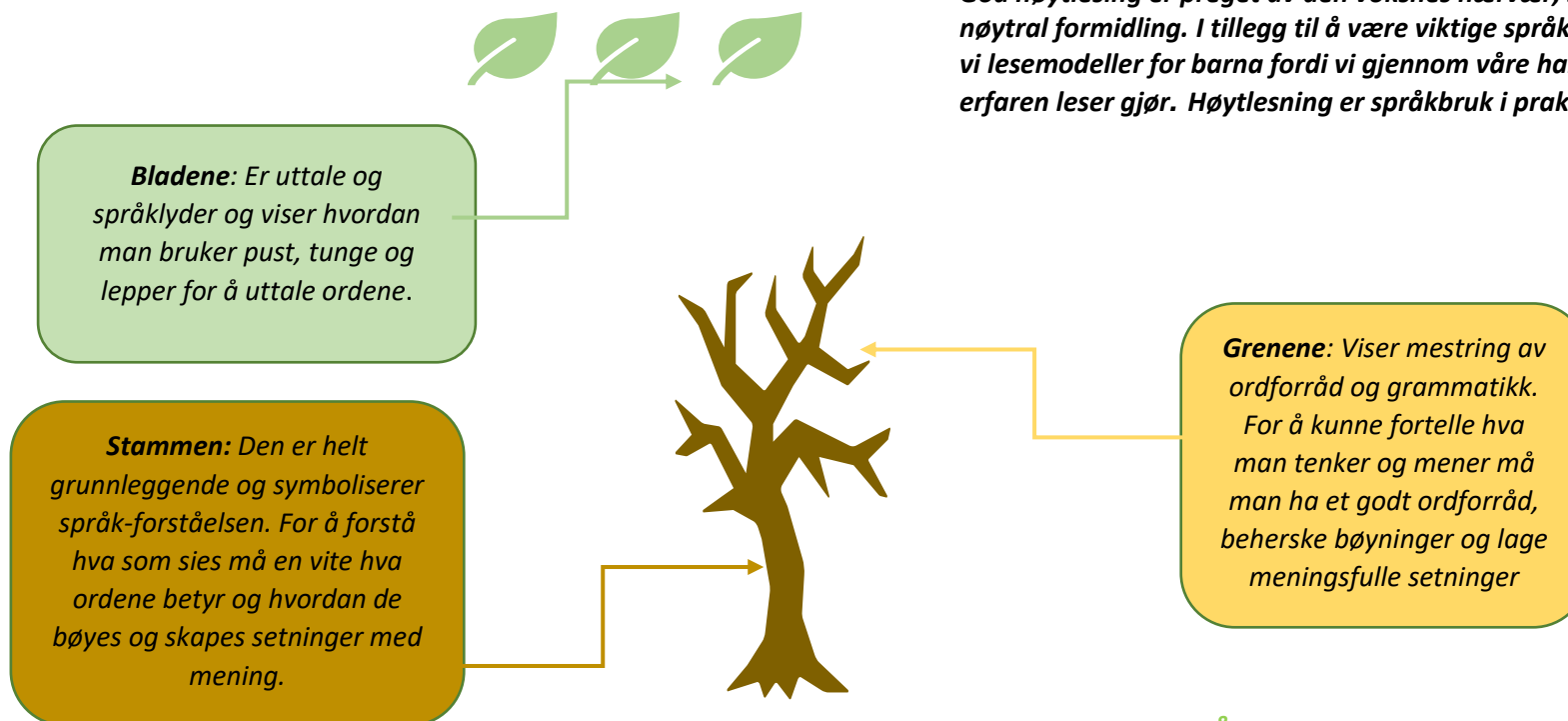
Den kan vi gjennom:

SPRÅKTREET - ET HJELPEMIDDEL FOR Å FORSTÅ BARNES SPRÅKUTVIKLING:

(Fra Askøy Kommunes Plan - og metode hefte for Språkstimulering i barnehager):

Et tre som vokser blir sett i en sammenheng med barns språkutvikling. Et godt språk vil fornye og forsterke det grunnleggende samtidig som utvikling og vekst skjer. Både barnets språk og treet påvirkes av omgivelsene.

Ved å møte ulike sider ved språket som dialekter, sang, rim og regler, bøker og høytlesning, både det som er nytt og det som er kjent fra en tidligere tid, vil det bidra til språkutvikling. **Ifig Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger kan barn med ulik bakgrunn, leseerfaring og språkmestring få felles leseopplevelser og referanserammer gjennom høytlesning. Dessuten møter barna gode mønster for språkbruk både i høytlesingen og i samtaler i forbindelse med lesingen. Høytlesning gir glede ved selve lesestunden, både til dem som hører på og til den som leser. Og ikke minst har høytlesning en viktig språkstimulerende effekt. God høytlesning er preget av den voksnes nærvær, så derfor finnes ikke nøytral formidling. I tillegg til å være viktige språkmodeller, er vi lesemodeller for barna fordi vi gjennom våre handlinger viser hva en erfaren leser gjør. Høytlesning er språkbruk i praksis.**

Vårt mål: Å stimulere til språkutvikling

FAGOMRÅDE:

2: Kropp, bevegelse, helse og mat:

Gode vaner tilegnes tidlig i livet og skal vare hele livet. Her har barnehagen en viktig oppgave med å **tilføre både bevegelses- og mat og kulturglede**. I tillegg til sosialkompetanse.

Personalet skal legger til rette for:

- trivsel, glede, mestring og bevegelseserfaringer og for utvikling av motoriske evner.
- Å la barna lære å kjenne på egne behov i tillegg til god hygiene og kostvaner.

Artig med fysiske utfordringer med støtte av en voksen, det skaper mestringsopplevelser.

FYSISK AKTIVITET OG KOSTHOLD:

- 3 sunne måltider i barnehagen
 - Matbox frokost
 - Lunsj en brødskeiv med assortert pålegg som ost, skinke, leverpostei makrell i tomat, kaviar, prim o.l og grønnsaker
 - To dager pr uke, tirsdag og torsdag, varm mat eller turmat/Bålmat fra Mat i Box.
 - 2- måltidet: Knekkebrød og frukt.
- Vi har arrangerer idrettsuke i juni.
- Utetid hver dag på et stort og variert uteområde
- Turer 1-3 dager for de fra 2-5 år
- Mye flott turterreng i nærområde
- Egen gapahuk
- Grillhytte .
- Vi har mobil lavo som kan settes opp i skogen
- Kort vei til strand og fjord.
- Vi har barneyoga.
- Skaper kunst av naturmateriale i naturen.(land-art)

Barns seksualitet:

Vi vet av erfaring at hvert år i barnehagen inneholder perioder hvor barn er opptatt at seksuell lek. Dette er noe som foreldre og vi som jobber i barnehage må møte på en måte til beste for barnet. Barn er født med sin seksualitet. Nyfødte reagerer på omgivelsene og bygger opp en forståelse etter hvert. Seksualiteten vår kan påvirkes av det ytre miljøet på mange måter allerede i tidlig alder, iflg Thore Langfeldt (spesialist i klinisk psykologi og spesialist i klinisk sexologi). **At barn utforsker sin egen kropp er helt normalt.** Da er det viktig å tenke på hvordan vi som voksne møter barnas seksuelle nysgjerrighet både med kroppsspråk og talespråk. Ved at barnas spørsmål om nysgjerrighet rundt egen kropp blir møtt med ærlighet og direktehet, lærer barna at dette er helt normalt.

ROBUSTE BARN:

Kjærlighet alene er ikke nok (ILFG PS Jørgensen, dansk barnehagelærer, psykolog, forfatter og professor) for å skape robuste barn.

<https://www.barnehage.no/barnehageforum-helse-konferanse/struktur-og-normer-skaper-robuste-barn/105762>

Robuste barn får vi ved å:

- **skape nærvær og trygghet, normer og empati**
- **møte barnets følelser med forståelse uten at de blir fratatt ansvaret for eget liv, som igjen vil gi karakterdannelse og ansvarsoppdragelse**
- **hjelper dem til å tro at de kan og er gode nok !**
- **La de møte motstand og lærer å reise seg igjen.**
- **Ha noen normer og rammer som barna har eierskap til, som det holdes fast ved.**

Jørgensen forteller om en tre år gammel gutt som har handlet med mamma. Hun bærer tunge poser og han bærer en liten. Han blir sliten og vil bæres. Da tar mammaen et valg som får konsekvenser for hele guttens framtid. Moren går over følelsesbroen til barnet og sier «Jeg skjønner du er sliten, det er jeg også. Vi setter oss ned litt, også sier du fra når du er klar til å gå videre». Etter ett minutt er gutten klar til å gå resten av veien og bære posen sin selv. Hun går over broen til gutten og inn i hans følelser. et ender med at han bærer posen sin selv.

Det å få hjelp og støttet i sin atferd kan ha betydning for robustheten.

- Atferd er en respons , et språk som må leses, den er et uttrykk for noe
- det er viktig at vi beholder roen og viser trygghet .
- vær emosjonelt tilstede og hjelp barnet til alternative løsninger

- Tenk hele tiden at barnet egentlig vil samarbeide.
- Obsever/tenk over hvilke situasjoner som utløser utfordrende atferd.
- Jakt på suksesser, sett ord på det barnet mestrer, får til.
- Prøv å unngå negative forventninger.
- Det er viktig med godt samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Å sette ord på det du vil barnet skal gjøre, og unngå å si hva det ikke skal gjøre

Idrettsuka ga møte med nye utfordringer og mestringsopplevelser!

OMSORG, RO OG HVILE:

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for (iflg Rammeplan for bhger).

Det å bli vist god omsorg som barn, gir trygghet i ulike situasjoner og bidrar til en god start i livet. Derfor vil det være viktig for barnet at alle forhold blir lagt til rette for at det trives best mulig.

Det er viktig å legge til rette for at barna for øve på spise selv. Det betyr at måltidet for de minsten sansemotoriske opplevelse, hvor de gjerne tar på og klemmer før de etterpå putter maten i munnen.

Vår oppgave er å:

skape omsorgsfulle situasjoner og relasjoner mellom barn og voksne, og barna i mellom og vareta behov for ro og hvile. Dette ved å

- Legge til rette for god voksentilknytting
- Bidra til at barnet opplever tilhørighet, trygghet og trivsel
- Møte alle barn med åpenhet og interesse
- Være obs på barns sensitivitet og omsorgsbehov
- Bidra slik at barnet skal utvikle tillitt til seg selv og andre.

Hvordan:

- Være tilstede for å kunne gi trygghet gjennom støtte og omsorg i daglige situasjoner
- se individets behov for trygghet og hvile og at det tas hensyn til det behovet, i alle alders-grupper.
- Se også behov i forhold til gruppe og alder.
- Hviling i skjer i grupper i en tilvenningsperiode.
- De minste kan trenge smokk og kosedyr.
- noen hviler flere ganger i løpet av dagen.
- De største vil kunne ha hvilestund med bok, eventyr o.l
- Gi muligheter for alle til individuell hviling når barna uttrykker behov

Vårt mål: Tilrettelege for en barndom med mye kroppsbevegelse, nok hvile og støtte til mestring.

FAGOMRÅDE:**Kunst, kultur og kreativitet:**

Barn skal oppleve tilhørighet, glede og stolthet gjennom skapende arbeid. Det skal ved å bruke tid, forskes, fordypes og skapes progresjon gjennom ulike uttryksmåter.

Personalet skal være lydhøre og tilstede og legge til rette for at barn:

- *Tilbys leikemiljø med udefinert materiale*
- *Gis tilgang til rom og materialer*
- *Tar i bruk fantasi og kreativ tekning.*
- *Kan bearbeide inntrykk gjennom sin kreativitet.*
- *Blir anerkjent og møtt i sin kreativitet.*
- *Motiveres til å uttrykke seg kunstnerisk*
- *Blir kjent med mangfold og tradisjon i nåtid og fortid.*

Synliggjøres estetiske dimensjoner ute og inne.

INSPIRASJON

Vi som personal skal gi barna inspirasjon og muligheter for barna til å være kreativ og støtte dem i sin kreative væremåte ved å:

- *bidra til gode samtaler,*
- *Stimulere til bruk av fantasien*
- *bruke bøker,*
- *bilder,*
- *opplevelser,*
- *omgivelser,*
- *Naturen*

som inspirasjon for å skape sitt eget kunstneriske uttrykk.

Vi må tilby tid, rom og materiale som gi barna gode muligheter til kreativ utfoldelse. Og ikke minst gi dem bekreftelser på sine uttrykk for å inspirere til videre kreativitet.

Et kunstnerisk uttrykk i barnets liv kan være mye, som f eks:

- *Maling og tegning*
- *Sang og dans*
- *Landart – kunst i naturen*
- *Skulptur i sandkassa*
- *Tegning på asfalt*
- *Klippe og liming på et materiale*
- *Konstruksjon*
- *Dramatisering*

Vårt mål: Vi skal tilrettelegge for kreative opplevelser for barna.

Her oppleve barna at familier er ulike når de setter sammen sin egen familie.

FAGOMRÅDE:

Nærmiljø og samfunn:

I dette fagområdet ligger grunnlaget for å skape forståelsen for et demokratisk samfunn. Ved å la barna få bli kjent med nærmiljø og samfunnet rundt kan det føre til aktiv deltagelse i samfunnslivet senere i livet.

Personalet skal bidra til:

- Kunnskap og erfaringer med lokale tradisjoner
- Kjennskap til ulike familie former og levevis
- Lek og variert aktivitet som gir erfaringer til lytting, forhandling og diskusjon
- Et begynnende kjennskap til menneskerettigheter
- Å gi barna like muligheter og forhindre diskriminering, fordommer og rasisme.
- Kjennskap til samisk kultur, språk og tradisjoner
- Kjennskap til et samfunn som stadig er i endring og utvikling og barnas betydning historisk, i nåtid og framtid.

DANNING OG MEDVIRKNING:

Danning skjer i prosess hvor barnet selv skal tilegne seg en verden som hele tiden er i endring. Det må gis muligheter til å tilegne seg forståelse, erfaringer og kunnskap som skaper tilhørighet. Personalet i barnehagen har iflg **Rammeplan for barnehager (2017)** som oppgave **å fremme danning og tilrettelegge for barns medvirkning.** Barna skal oppleve å bety noe i et fellesskap, bli sett, hørt og vist respekt og dermed ha påvirkningmuligheter på dagliglivet i barnehage. Verktøy i dette arbeidet kan være støttende og tilstedeværende voksne som gir god lek , gode samtaler, barnemøter og barneintervjuv.

Vi skal oppfordre/lede barna til å:

- **utforske og undre seg over verden.**
- **greie selv og tørre å være seg selv**
- **bidra på en demokratisk måte ved å medvirke til å påvirke planlegging av dagen**
- **Forstå viktighet av samhold og solidaritet, felles normer og verdier.**
- **Forstå at handlinger og uttrykk tillegges betydning.**

Personalet må:

- være bevisst, ha god forståelse for når og hva barna kan påvirke og pålegges av ansvar i forhold til oppgaver og relasjoner
- se medvirkning og barnas synspunkt i sammenheng med alder og modenhet
- møte barnas følelser og synspunkt med respekt, anerkjennelse og forståelse, og lede barnet til selv å forstå.
- Gi barna muligheter til deltagelse i beslutningsprosesser
- gjennomfører jevnlig barneintervju/ barnesamtaler med de største barna.
- Tilrettelegge for samhold og felles opplevelser.

VI MARKERER PRIDE:

- Vår barnehage ønsker å formidle og markere Pride på en måte som er trygt forankret i både i rammeplan og i barnehageloven. **«Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen» (Rammeplan 17).**
- ingen barn skal føler at de er annerledes fordi de har en familie som ikke kommer innenfor det «vanlige» og heller ikke fordi de ser annerledes ut eller har andre meninger.
- **Bhgen skal fremme gjensidig respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre og verdsette og fremme mangfold.**

- Regnbueflagget representerer fellesskap og frihet til å selv definere sin identitet: «jeg kan være som jeg vil, og du kan være som du vil».
- Vi ønsker at barna skal lære at mennesker er forskjellige og at det er helt greit. Alle er like viktig for fellesskapet.

Vårt mål: Vi skal bidra til at barna bli, sett hørt og respektert for den de er.

Kreativ leik med udefinert materiale.

FORUT/FORUT BASAR

FORUT arbeider mot fattigdom og for en rettferdig verden. De kjemper for at barn og kvinner skal få realisert sine rettigheter, og at rusmidler og dårlig psykisk helse ikke skal hindre trygghet og utvikling.

FORUTs mål er at folk får reell makt til å endre sine liv. Vi arrangerer Forutbasar hver høst, hvor inntekten gjerne går til skoledrift. Dette er en fin måte for barna å bli kjent med andre kulturer og levesett og se hvordan det er å være barn i et annet land med helt andre leve- og oppvekstvilkår.

SAMISK KULTUR OG TRADISJONER:

Iflg Rammeplan for barnehage 2017, skal vi legge til rette for at barna blir kjent med samene som Norges urfolk og deres kultur. Derfor har vi fokus på dette i januar og fram til deres nasjonaldag 6.februar. Denne dagen markerer vi i barnehagen. I denne perioden blir det brukt sameflaggets farger, fortellinger, formingsaktivitet, samisk matkultur, levesett og musikk

NÆRMILJØET:

Vi bruker aktivt vårt nærområde til turer for å bli godt kjent med våre omgivelser. Dette gjennom turer til skogen og ved fjorden, i byggefeltet hvor barnehagen ligger og til ulike bedrifter i vårt nærområde. Vi ønsker å vises og skal bety noen for stedet vi holder til. Samtidig bruker vi lokale ressurser for å bli godt kjent med stedets historie og tradisjoner.

Lenken nedenfor viser plan for barnas overgang fra barnehage til skolen
<https://hustadvika.kommune.no/f/p26/i89e108bb-8c1a-4f61-a3d3-f14548123787/prosedyre-overgang-barnehage-skole-per-september-2021.pdf>

FAGOMRÅDE:

Etikk, religion og filosofi:

Dette området er med og påvirker og **former hvordan vi oppfatter verden**. Dette kan også sees opp mot barnehagens verdigrunnlag da vårt samfunn er preget av mange ulike livssyn. Personalet i barnehagen skal derfor ha kjennskap til de ulike tradisjoner i religion og livssyn og deres høytider og verdier. Det skal samtales og undres rundt dette og stille spørsmål. Personalet skal bidra til at barna får:

- Kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon
- kjennskap om religioner og livssyn som finnes i barnehagen
- forståelse for mange ulike måter å leve og forstå ting på.

Respekt for at det finnes ulike interesser og forstå at verdien, både de like og ulike interessene har like stor betydning i et felleskap.

RESPEKT FOR HVERANDRE OG VÅRE ULIKHETER:

FN barnekonvensjon sier at barn har menneskerettigheter og krav på spesiell beskyttelse. Den sier også at alle barn er født frie og like mye verd. Og har rett til å bli hørt og tatt hensyn til.

Vi må lære barna om viktigheten av ulikheter. Det kan skape større interesse og forståelse for hvor viktig det er for felleskapet, videre utvikling og alt rundt oss. Det skal vi legge til rette for på en måte som er forståelig for barna.

Sandkasseleik blir enda mer spennende med en deltakende voksen.

Fysikk eksperiment er spennende og skaper undring!

FAGOMRÅDE:

Antall, rom og form:

På dette området skal det oppdages, utforskes og skapes strukturere som bidrar til barna forstå sammenhenger i omgivelser og univers. Det skal være lekende og utforskende til matematiske begrep og finne løsninger:

Personalet skal legge til for at:

- Barna oppdage og undre seg over og får forståelse for matematiske begrep
- Lek og eksperimentering med tall, mengde og telling
- erfaringer med størrelser og orientering mot og i omgivelsene ved hjelp av kroppen
- lære gjenkjenning og sortering.

HVERDAGSMATEMATIKK:

Rydding og sortering en fin måte og arbeide inn matematiske begrep på om størrelser og mengder. Vurdere avstander og få kjennskap til at ulike symboler er grunnleggende for å regulere trafikken for trafiksikkerhet. Utforsking og lek med ulike former og mønster som for eksempel skilt, overgang og lys representerer stimulering til læring.

Eksempel på lekende undersøkelser:

- Det kan være å sorte leker.
- Benevning av mengde, former og størrelser,
- leike konstruksjonsleik.
- Arrangere ulike leiker hvor telling inngår.
- Spille spill, leike gjemsel og regelleker
- Måle barnas høyde jevnlig.
- Jobbe med fysikk og fysikkeksprimenter
- Være nysgjerrige og undre seg sammen
- Bruke bøker med matematisk innhold
- La barna hjelpe til med praktiske oppgaver
- Lekende sannsynlighetsberegning
- Barnet i rommet, i omgivelsene, hvordan de bruker det.

Mange ideer og verktøy finner vi også på nettstedet til Nasjonalt Matematikksenter [Matematikksenteret](#) . Matematikk i barnehagen skal være gøy sier de her.

Vårt mål: Vi skal skape leikesituasjoner med matematisk innhold.

FAGOMRÅDE:

Natur, miljø og teknologi:

Gode erfaringer og opplevelser i naturen vil kunne skape forståelse for naturens betydning og dermed for større mulighet til å ivareta den på en bærekraftig måte. I tillegg skal vi gi barna bedre forutsetninger for å oppholde og orientere seg i naturen gjennom alle årstider:

Personalet skal legge til rette for:

- naturen som en arena for lek, utforskning og læring
- Nysgjerrighet på naturvitenskapelig fenomener og reflektere rundt dette og lage egne forklaringer
- Tilhørighet til og erfaringer med teknologi og redskap i naturen.
- Bruk av ulike naturmaterialer.
- Å gi barna kjennskap til menneskets livssyklus

FORSTÅ NATUREN:

For å forstå naturen er det viktig å oppholde seg i den. Vi kan på den måten gi barna erfaringer om hvor maten kommer fra, hvordan vi bruke den og ikke minst forvalter den. Barna må få oppleve ulike årstider både på det gode men også gjennom det ubehagelige ved å være ute i allslags vær og at de kan oppholde seg der over tid. Vi må inspirere barna til å tenke bærekraft og bli opptatt av å ta vare på kloden vår.

Her skjer det noe spennende..

BRUKE NATUREN:

Vi må gi barna erfaringer, utforskning, undring og refleksjon ved å bruke og oppholde seg i naturen og verden.

Ute i naturen må det også legges til rette for:

- utprøving av verktøy som hammer, sag og kniv o.l
- bruk og forståelse av kart
- Gis gode turopplevelser i naturen som inspirerer til videre bruk på en god måte
- Gå tur i alle årstider i godt og dårlig vær.
- La barn få praktiske erfaringer om bærekraft
- At voksne er nysgjerrige sammen med barna
- Lage landart
- Bruke naturmateriale til kunst.

Vårt mål: Skape opplevelser med spenning og undring i naturen!

VURDERING AV EGET ARBEID:

Barnehagen skal **flg Rammeplan for barnehager (s 25 2017)** jevnlig vurdere eget arbeid. Dvs at det pedagogiske arbeidet beskrives, analyseres og fortolkes ut fra planer, lover og rammeplan.

Vurderingsarbeid foregår hele tiden. Når vi har avsluttet en periode med et tema, vil vi vurdere hva vi oppnådde med det, hva gikk bra og hva lærte vi av det. Og hva kunne vi gjort annerledes. Hele tiden med blick på opprinnelige planer. Vi skal hele tiden observere og vurdere vårt arbeid i forhold til planer og det enkelte barn. Vi samler opplysninger og vurdere og reflekterer utfra det.

Vi skal i vurderingsarbeidet stille oss spørsmål som:

- Var mål oppnåelige og har vi nådd dem på en hensiktsmessig måte?
- Hva påvirket dette?
- Hvordan var forutsetningene, både til barn og voksne?
- Var rammebetingelser og arbeidsmetoder gode?
- Hvordan evaluerer vi, og bruker vi riktig metoder?
- Hvordan samtaler vi med barna?

I tillegg vurderes vi gjennom:

- Interjuv av barna,
- Tilbakemeldinger fra foreldre
- Brukerundersøkelser fra foreldre
- Ståstedsanalyse fra ansatte
- Arbeidsmiljøundersøkelse..

Det vurderes og evalueres:

- Planer og Månedsbrev
- På avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager.